

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาของกิ่งอำเภอเชิงขวัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ซึ่งสรุปผลการวิจัยโดยนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูล
2. สรุปผลการวิจัย
3. การอภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์ข้อมูล มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

1. ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 และ 2 ได้นำมาวิเคราะห์โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows Version 11.0 ดังนี้

1.1 วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการหาการแจกแจงความถี่ และร้อยละ

1.2 วิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาของกิ่งอำเภอเชิงขวัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยรวมและรายด้าน โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาของกิ่งอำเภอเชิงขวัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา และจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

3. ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 3 นำมาวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาของกิ่งอำเภอเชิงขวัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยนำเสนอเป็นความเรียงในรูปพรรณนา (Descriptive Analysis)

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนใหญ่เป็นชาย คิดเป็นร้อยละ 89.39 มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 41.66 จบการศึกษาชั้นประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 61.36 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 71.96 ดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล คิดเป็นร้อยละ 75.00 รองลงมาคือ กรรมการบริหาร คิดเป็นร้อยละ 11.35 และระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งในองค์การบริหารส่วนตำบล 3 - 4 ปี คิดเป็นร้อยละ 41.66 รองลงมาคือ 5 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 39.39

2. การมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาของกิ่งอำเภอเชิงขวัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับการมีส่วนร่วมจาก ค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านกิจการนักเรียน ด้านความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชน ด้านธุรการ การเงินและพัสดุ ด้านวิชาการ ด้านอาคารสถานที่ และด้านบุคลากร

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านวิชาการ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาของกิ่งอำเภอเชิงขวัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 7 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ร่วมเข้าเยี่ยมชมชั้นเรียนและสังเกตการเรียนการสอน ร่วมเป็นคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรของโรงเรียน และร่วมจัดหา สถานที่ฝึกงานอาชีพแหล่งประกอบการเพื่อจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ ได้แก่ ร่วมในการพัฒนาห้องสมุดโรงเรียน

ด้านกิจการนักเรียน พบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาของกิ่งอำเภอเชิงขวัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 3 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ร่วมกิจกรรมกีฬาของโรงเรียน ร่วมการประชุมพิเศษผู้ปกครอง และร่วมดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียน นอกนั้นอยู่ในระดับมาก

ด้านบุคลากร พบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาของกิ่งอำเภอเชียงขวัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 3 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ร่วมพิจารณาหาทางช่วยเหลือ สนับสนุนและสร้างขวัญกำลังใจบุคลากรในโรงเรียน ร่วมสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนให้มีความรู้และก้าวหน้าในวิชาชีพ และร่วมเป็นคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกบุคลากรเพื่อปฏิบัติงานอื่นๆ ในโรงเรียน นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านธุรการ การเงินและพัสดุ พบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาของกิ่งอำเภอเชียงขวัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 6 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ มีส่วนร่วมเกี่ยวกับการวางแผนการหาเงินและการใช้เงินของโรงเรียน ร่วมในการพิจารณาการใช้จ่ายงบประมาณที่โรงเรียนได้รับจัดสรร และร่วมให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณ นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านอาคารสถานที่ พบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาของกิ่งอำเภอเชียงขวัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 3 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ร่วมวางแผนใช้อาคารสถานที่ภายในโรงเรียน ร่วมจัดบรรยากาศบริเวณโรงเรียนให้ร่มรื่นน่าอยู่มีสิ่งแวดล้อมที่ดี และร่วมดำเนินการเกี่ยวกับการใช้ดูแลรักษาอาคาร และอุปกรณ์ต่างๆ นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน พบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาของกิ่งอำเภอเชียงขวัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ แข่งข่าวความเคลื่อนไหวของโรงเรียนให้ท้องถิ่นทราบ ประสานงานกับชุมชนและหน่วยงานอื่นให้มาใช้บริการจากโรงเรียน เช่น หอประชุม สนามกีฬา อุปกรณ์เครื่องเสียง อุปกรณ์กีฬา ฯลฯ และร่วมประสานกับชุมชนให้เข้ามาช่วยเหลือสนับสนุนและพัฒนาโรงเรียน

3. การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา ของกิ่งอำเภอเชียงขวัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันทั้งโดยรวมและรายด้าน

4. การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา ของกิ่งอำเภอเชิงขวัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า โดยรวมไม่มีความแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบุคลากรมีความแตกต่างกัน โดยสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 5 ปีขึ้นไป มีส่วนร่วมแตกต่างกับสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีประสบการณ์ในการทำงานไม่เกิน 2 ปี

5. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาของกิ่งอำเภอเชิงขวัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 พบว่า

5.1 ด้านวิชาการ ควรจัดครูเข้าสอนให้ตรงตามความรู้ความสามารถ เน้นการสอนปฏิบัติมากกว่าทฤษฎี เน้นการสอนด้านขนบธรรมเนียม ประเพณี และกิริยามารยาท และจัดหาหนังสือมาไว้ห้องสมุดให้มากขึ้น

5.2 ด้านกิจการนักเรียน ควรจัดกิจกรรมที่มีประโยชน์สำหรับนักเรียน และเป็นกิจกรรมที่หลากหลาย และควรให้ผู้ปกครองเข้าไปมีส่วนร่วมในการเลือกกิจกรรมที่จะจัดให้นักเรียน เช่น สถานที่ที่จะไปทัศนศึกษา การเข้าค่ายพักแรม เป็นต้น

5.3 ด้านบุคลากร ควรนำผู้ที่มีความรู้ในท้องถิ่นไปช่วยสอน ให้ครูมีความตรงต่อเวลาในการเข้าสอน และมีความรับผิดชอบในการสอน

5.4 ด้านธุรการ การเงินและพัสดุ ควรมีการแจกแจงรายละเอียดการใช้จ่ายเงินต่างๆ ของทางโรงเรียน ให้องค์การบริหารส่วนตำบลเข้าไปมีส่วนร่วมในการดูแลด้านการเงินให้มากขึ้น และจัดตั้งกองทุนเพื่อสนับสนุนงานของโรงเรียน

5.5 ด้านอาคารสถานที่ ควรปรับปรุงอาคารสถานที่ให้น่าอยู่ สะอาดสวยงาม สิ่งแวดล้อมเอื้อเรียน ปรับปรุงห้องเรียนให้ได้มาตรฐาน แข็งแรง ทนทาน และสร้างบ้านพักครูให้เพียงพอ

5.6 ด้านความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชน ควรประชาสัมพันธ์งานต่างๆ ของโรงเรียนให้ชุมชนทราบมากขึ้น ให้ชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหานักเรียนที่มีความประพฤติไม่เหมาะสม และจัดครูออกเยี่ยมบ้านนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาของกิ่งอำเภอเชียงขวัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ในครั้งนี้มีประเด็นที่ควรอภิปราย ดังนี้

1. ระดับการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาของกิ่งอำเภอเชียงขวัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาอยู่ในระดับมาก

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลร้อยละ 41.66 ปฏิบัติงานในตำแหน่งในองค์การบริหารส่วนตำบล 3-4 ปี และร้อยละ 39.39 ปฏิบัติงานในตำแหน่งในองค์การบริหารส่วนตำบล 5 ปีขึ้นไป (ดำรงตำแหน่ง 2 สมัย) จึงมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และเข้าใจถึงบทบาทของตนในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา นอกจากนี้ยังมีประสบการณ์ในการร่วมงานกับโรงเรียนจึงมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนมากกว่าผู้ที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งในระยะเวลาไม่นาน ทำให้ตระหนักถึงความสำคัญของการเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา นอกจากนั้นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เช่น การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย การร่วมกิจกรรมกีฬา การเข้าค่ายพักแรม การร่วมปรับปรุงห้องเรียน อาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมต่างๆ ในโรงเรียน การร่วมรับรู้และแก้ไขปัญหา นักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ เช่น เกเร ก้าวร้าว ขาดเรียนบ่อย ไม่มีความรับผิดชอบต่องานที่ครูมอบหมายให้ ดิฉญาเสพติด เป็นต้น ดังนั้นระดับการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาของกิ่งอำเภอเชียงขวัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยรวมและรายด้านจึงอยู่ในระดับมาก ผลการศึกษาสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ประมุท ศรีชนะ (2543 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการดำเนินโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดยโสธร ที่พบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต้องการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานโรงเรียนประถมศึกษา โดยรวมและในแต่ละงานอยู่ในระดับมาก แต่ไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ พิบูลพันธ์ สาทอง (2542 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาบทบาทด้านการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุตรธานี พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบล

ปฏิบัติงานด้านการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ปทุม ปิยากุล (2543 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า การมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา เขตปฏิบัติการทางการศึกษาที่ 1 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ วรณที ศรีโนนยาง (2545 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมและความพร้อมของ องค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาของจังหวัดหนองบัวลำภู พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายผลการศึกษาได้ดังนี้

1. ด้านวิชาการ พบว่า โดยรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะงาน วิชาการเป็นหัวใจของการบริหารงานสถานศึกษา เพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาคือ การทำให้นักเรียนบรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ซึ่งชุมชนและผู้ปกครองก็ต่างคาดหวังว่าโรงเรียน จะสั่งสอนบุตรหลานให้เป็นคนเก่ง คนดี ทำให้ผู้บริหารโรงเรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญอง งานด้านวิชาการ จึงได้เชิญชวนให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานได้อย่างเต็มความ สามารถ มีเพียงการร่วมพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนเท่านั้นที่มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ทางโรงเรียนมีงบประมาณในการซื้อหนังสือเข้าห้องสมุดประจำปีการศึกษา อยู่แล้ว และทางหน่วยงานต้นสังกัดก็จัดส่งหนังสือมาให้เช่นกัน ทำให้มีส่วนร่วมอยู่ในระดับ ปานกลาง

2. ด้านกิจการนักเรียน พบว่า โดยรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ว่า นักเรียนเป็นลูกหลานในชุมชนต้องช่วยกันดูแล และต้องการเข้าไปสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ของทางโรงเรียน เช่น การแข่งขันกีฬา งานเข้าค่ายพักแรม ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้ต้องเชิญกรรมการ โรงเรียน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล และผู้ปกครองเข้าไปร่วมเป็นเกียรติในกิจกรรมเหล่านี้ ผลการศึกษาสอดคล้องกับ ประมูล ศรีชนะ (2543: บทคัดย่อ) ที่พบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วน ตำบล อำเภอเมืองยโสธร มีส่วนร่วมในการบริหารงานด้านกิจการนักเรียนในระดับมาก

3. ด้านบุคลากร พบว่า โดยรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเล็งเห็นถึงความสำคัญของการพิจารณาคัดเลือกบุคลากรเข้า ปฏิบัติงานในโรงเรียน โดยเฉพาะวิทยากรภายนอกซึ่งนำเอาผู้ที่มีความรู้ ความสามารถในชุมชน เข้ามาช่วยสอน เช่น การทอผ้า การเล่นดนตรีพื้นเมืองและดนตรีสากล การเลี้ยงกบ เป็นต้น และ การสร้างขวัญกำลังใจบุคลากรในโรงเรียนเพื่อให้ปฏิบัติงานสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลการ ศึกษาสอดคล้องกับ ประมูล ศรีชนะ (2543 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

อำเภอเมืองยโสธร มีส่วนร่วมในการบริหารงานด้านบุคลากรในระดับมาก แต่มี 2 ข้อ ที่มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง คือ ร่วมพิจารณากำหนดครูเข้าสอนในชั้นเรียน และร่วมเป็นคณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ทั้ง 2 เรื่องนี้ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเห็นว่าเป็นเรื่องที่โรงเรียนควรดำเนินการเอง เนื่องจากบุคลากรในโรงเรียนจะเป็นผู้ทราบว่าคุณครูแต่ละคนมีความสามารถในด้านใด ควรจะสอนในชั้นใด วิชาใด และมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานในหน้าที่ของตนเพียงใด

4. ด้านธุรการ การเงินและพัสดุ พบว่า โดยรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ งานด้านนี้เป็นสิ่งสำคัญในการที่จะสนับสนุนในเรื่องเกี่ยวกับการเรียนการสอน ที่มาจากงบประมาณที่รัฐบาลจัดสรรให้กับโรงเรียน เช่น การมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการวางแผนใช้เงินของโรงเรียน การจัดหางบประมาณมาสนับสนุนโดยมีการระดมทุนจากประชาชน และองค์กรชุมชน ผลการศึกษาสอดคล้องกับ กำพล แสนบุญเรือง (2542 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดร้อยเอ็ด มีส่วนร่วมในงานธุรการเกี่ยวกับการบริหารพัสดุอยู่ในระดับมาก ผลการศึกษาสอดคล้องกับ ประมูล ศรีชนะ (2543 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเมืองยโสธร มีส่วนร่วมในการบริหารงานด้านธุรการ การเงินและพัสดุในระดับมาก แต่มี 2 ข้อ ที่มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง คือ รับทราบผลการจัดซื้อ จัดจ้างและให้ข้อเสนอแนะ และร่วมตรวจสอบพัสดุและจำหน่ายพัสดุออกจากบัญชี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการจัดซื้อจัดจ้างของโรงเรียนนั้นเกี่ยวกับวัสดุฝึกและอุปกรณ์ในการเรียนการสอน เป็นหน้าที่ของครูที่จะต้องสั่งซื้อมาให้ตรงกับการสอนของตน และการตรวจสอบพัสดุและจำหน่ายพัสดุออกจากบัญชีนั้น ทางโรงเรียนก็มีคณะกรรมการการตรวจสอบหลายคนอยู่แล้ว

5. ด้านอาคารสถานที่ พบว่า โดยรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่เป็นผู้มีความรู้ความชำนาญในเรื่องช่างไม้ ช่างก่อสร้าง จึงอยากนำความสามารถเข้ามาช่วยโรงเรียนปรับปรุงอาคารสถานที่ และเห็นว่าโรงเรียนยังขาดแคลนบุคลากรในงานส่วนนี้ จึงต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในงานอาคารสถานที่ ผลการศึกษาสอดคล้องกับ ประมูล ศรีชนะ (2543 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเมืองยโสธร มีส่วนร่วมในการบริหารงานด้านอาคารสถานที่ ในระดับมาก แต่มี 3 ข้อ ที่มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง คือ ร่วมดูแลการก่อสร้างภายในโรงเรียน และร่วมเป็นคณะกรรมการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่ และร่วมปรับปรุง และซ่อมแซมอาคารสถานที่ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การก่อสร้าง ปรับปรุง และซ่อมแซมอาคารสถานที่ ภายในโรงเรียนต้องใช้เวลาอันนาน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลจึงไม่มีเวลาที่จะคอยกำกับติดตามมากนัก

ส่วนการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่นั้น ส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นหน้าที่ของบุคลากรในโรงเรียน

6. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน พบว่า โดยรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การจัดการศึกษานั้น สถานศึกษาต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานทางการศึกษา เพื่อให้การจัดการศึกษาสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนมากยิ่งขึ้น ผลการศึกษาสอดคล้องกับ ชูชาติ พ่วงสมจิตร (2541 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ปัจจัยที่ส่งเสริมการเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนของชุมชน คือ ศรัทธาของชุมชนที่มีต่อโรงเรียน นอกจากนี้ชุมชนยังมีความรู้สึกว่าเป็นเจ้าของโรงเรียนและต้องมีหน้าที่ต่อโรงเรียน สอดคล้องกับผลการศึกษาของ วรณที ศรีโนนยาง (2545 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ประมูล ศรีชนะ (2543 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเมืองยโสธร มีส่วนร่วมในการบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในระดับมาก

3. การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา ของกิ่งอำเภอเชิงขั้วญู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน ทั้งโดยรวมและรายด้าน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนได้เชิญชวนและให้โอกาสสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทุกคน โดยมีได้นำเอาระดับการศึกษามาก็ัดกันในการเข้ามามีส่วนร่วม นอกจากนั้นเหตุผลสำคัญ คือ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลไม่ว่าจะมีระดับการศึกษาใด ต่างมีความกระตือรือร้นและมีความตื่นตัวในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เนื่องจากบุตรหลานของตนส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนในชุมชนของตน ทำให้สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาไม่มีความแตกต่างกันทั้งโดยรวมและรายด้าน

4. การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาของกิ่งอำเภอเชิงขั้วญู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า โดยรวมไม่มีความแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานในตำแหน่งต่างกัน มีความตระหนักและต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อจะได้มีส่วนช่วยเหลือ แนะนำ และสนับสนุนในงานบริหารโรงเรียนทั้ง 6 งาน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบุคลากรมีความแตกต่างกันโดยสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 5 ปีขึ้นไป มีส่วนร่วมแตกต่างกับสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีประสบการณ์ในการทำงานไม่เกิน 2 ปี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่างานด้านบุคลากรจะเกี่ยวข้องกับการพิจารณาบุคลากรเข้าปฏิบัติงาน ประเมินผลการปฏิบัติงาน สร้างขวัญกำลังใจ และพัฒนาความรู้ให้แก่บุคลากร ดังนั้นเมื่อต้องการคัดเลือกหรือแต่งตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเข้าเป็นคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติงาน จึงทำให้สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ปฏิบัติงานในตำแหน่ง 5 ปีขึ้นไป (ดำรงตำแหน่ง 2 สมัย) จะได้รับการคัดเลือกหรือแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติงาน เนื่องจากมีประสบการณ์ในการร่วมงานของโรงเรียน และมีความคุ้นเคยกับบุคลากรในโรงเรียน จึงทำให้มีส่วนร่วมมากกว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีประสบการณ์ในการทำงานไม่เกิน 2 ปี ส่วนสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีประสบการณ์ในการทำงานไม่เกิน 2 ปี และ 3 - 4 ปี มีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน และสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 3 - 4 ปี และ 5 ปีขึ้นไป มีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 3 - 4 ปี นั้นมีประสบการณ์ในการทำงานกับโรงเรียน เคยเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ กับทางโรงเรียนมาบ้างแล้ว และบางส่วนได้เคยเข้าร่วมในการพิจารณาบุคลากรเข้าปฏิบัติงาน ประเมินผลการปฏิบัติงาน สร้างขวัญกำลังใจ และพัฒนาความรู้ให้แก่บุคลากรในโรงเรียนมาบ้างแล้ว จึงทำให้มีส่วนร่วมไม่แตกต่างกับสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีประสบการณ์ในการทำงาน ไม่เกิน 2 ปี และ 5 ปีขึ้นไป

5. ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาของกิ่งอำเภอเชิงขวัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

5.1 ด้านวิชาการ ควรจัดครูเข้าสอนให้ตรงตามความรู้ความสามารถ เน้นการสอนปฏิบัติมากกว่าทฤษฎี เน้นการสอนด้านขนบธรรมเนียม ประเพณี และกิริยามารยาท และจัดหาหนังสือมาไว้ห้องสมุดให้มากขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การจัดครูที่มีความรู้ความสามารถตรงกับวิชาที่สอนจะทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

5.2 ด้านกิจการนักเรียน ควรจัดกิจกรรมที่มีประโยชน์สำหรับนักเรียน และเป็นกิจกรรมที่หลากหลาย และควรให้ผู้ปกครองเข้าไปมีส่วนร่วมในการเลือกกิจกรรมที่จะจัดให้แก่ นักเรียน เช่น สถานที่ที่จะไปทัศนศึกษา การเข้าค่ายพักแรม เป็นต้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า กิจกรรม

เสริมการเรียนการสอนที่มีประโยชน์และหลากหลาย จะทำให้นักเรียนได้รับความรู้ ประสบการณ์ตรง และสนุกสนานไปกับการเรียน

5.3 ด้านบุคลากร นำผู้ที่มีความรู้ในท้องถิ่นไปช่วยสอน ควรให้ครูมีความตรงต่อเวลาในการเข้าสอน และมีความรับผิดชอบในการสอน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ต้องการที่จะนำความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นไปถ่ายทอดให้นักเรียนในโรงเรียนเพื่อเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพ และเป็นการรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เยาวชนรุ่นหลังได้รักษาเอาไว้ อีกทั้งยังเป็นการนำคนในชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนด้วย

5.4 ด้านธุรการ การเงินและพัสดุ ควรมีการแจกแจงรายละเอียดการใช้จ่ายเงินต่างๆ ของทางโรงเรียน ให้ห้องจัดการบริหารส่วนตำบลเข้าไปมีส่วนร่วมในการดูแลด้านการเงินให้มากขึ้น และจัดตั้งกองทุนเพื่อสนับสนุนงานของโรงเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ต้องการให้การใช้จ่ายเงินต่างๆ ของโรงเรียน มีความสุจริต โปร่งใส เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอน และนักเรียนมากที่สุด

5.5 ด้านอาคารสถานที่ ควรปรับปรุงอาคารสถานที่ให้น่าอยู่ สะอาดสวยงาม สิ่งแวดล้อมน่าเรียน ปรับปรุงห้องเรียนให้ได้มาตรฐาน แข็งแรง ทนทาน และสร้างบ้านพักครูให้เพียงพอ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า อาคารเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่ในกิ่งอำเภอเชียงขวัญจะคับแคบ ไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน และเก่าทรุดโทรม เนื่องจากสร้างมานานกว่า 10 ปีแล้ว นอกจากนั้นกิ่งอำเภอเชียงขวัญมีพื้นที่บางส่วนติดกับแม่น้ำชี เมื่อถึงฤดูฝนทำให้น้ำท่วมโรงเรียนและถนนใช้การไม่ได้ ต้องนั่งเรือเข้าไปในโรงเรียน ครูส่วนใหญ่ที่ไม่มีภูมิลำเนาอยู่ในกิ่งอำเภอเชียงขวัญ เกิดความยากลำบากในการเดินทางมาปฏิบัติการสอน จึงต้องการให้มีบ้านพักครูไว้เพื่อจะได้พักอาศัย

5.6 ด้านความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชน ควรประชาสัมพันธ์งานต่างๆ ของโรงเรียนให้ชุมชนทราบมากขึ้น ให้ชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาที่นักเรียนที่มีความประพฤติไม่เหมาะสม และจัดครูออกเยี่ยมบ้านนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ชุมชนต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในงานต่างๆ ของโรงเรียนให้มากขึ้น โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหาที่นักเรียนที่มีความประพฤติไม่เหมาะสม ดังนั้นจึงต้องการให้ครูออกไปเยี่ยมบ้านนักเรียนอย่างสม่ำเสมอเพื่อที่จะได้ทราบและแจ้งปัญหาเกี่ยวกับตัวนักเรียนให้ผู้ปกครองได้ทราบอย่างทันท่วงที

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

จากการวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาของกิ่งอำเภอเชียงขวัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านกิจการนักเรียน และด้านความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชน มีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด โดยรวมและรายข้อ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาของกิ่งอำเภอเชียงขวัญ ในด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านธุรการ การเงินและพัสดุ และด้านอาคารสถานที่ ซึ่งมีบางข้อที่องค์การบริหารส่วนตำบลมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในระดับปานกลาง ดังนี้

1.1 ข้อเสนอแนะต่อโรงเรียน

1) ด้านวิชาการ โรงเรียนควรสร้างความตระหนักให้เห็นคุณค่าของเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาห้องสมุดโดยการประชุม ชี้แจง ประชาสัมพันธ์ ให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลได้รับทราบ **Rajabhat Mahasarakham University**

2) ด้านบุคลากร โรงเรียนควรเชิญองค์การบริหารส่วนตำบลเข้ามามีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการในการพิจารณาจัดครูเข้าสอนประจำชั้นเรียน/รายวิชา และร่วมประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียน

3) ด้านธุรการ การเงิน และพัสดุ โรงเรียนควรแจ้งข้อมูลและรายละเอียด เกี่ยวกับผลการจัดซื้อจัดจ้าง ให้องค์การบริหารส่วนตำบลทราบทุกครั้งอย่างทั่วถึง และเชิญองค์การบริหารส่วนตำบลเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการตรวจสอบพัสดุ และจำหน่ายพัสดุออกจากบัญชีของโรงเรียนทุกครั้ง

4) ด้านอาคารสถานที่ โรงเรียนควรเชิญให้องค์การบริหารส่วนตำบลเข้าร่วมดูแลการก่อสร้างภายในโรงเรียน เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่ และร่วมปรับปรุงการซ่อมแซมอาคารสถานที่

1.2 ข้อเสนอแนะต่อองค์การบริหารส่วนตำบล

1) ควรให้สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลคนใดคนหนึ่งที่มีคุณสมบัติเหมาะสม เป็นที่ยอมรับในชุมชน เป็นกรรมการโรงเรียนโดยตำแหน่ง เพื่อที่จะได้ทราบข้อมูลในการบริหารงาน การจัดกิจกรรมต่างๆ ของทางโรงเรียน

- 2) ควรเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ อย่างสม่ำเสมอเป็นประจำ
- 3) ควรจัดกิจกรรมออกไปเยี่ยมเยียนโรงเรียนอย่างเป็นทางการ และไม่เป็น

ทางการ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาในพื้นที่อื่นๆ

2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา

2.3 ควรมีการศึกษาความต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

Rajabhat Mahasarakham University